

ampak sl. odboru le v spomin kličem lastne skušnje 1870. in 1871. l., ko se zaradi nujnih družih del (vzlasti deželnega odbora) ljubljanski tiskarji niso hoteli zavezati, da bi do določenega časa dovršili Maticne knjige, in da so naše knjige omenjenih dveh let za pol in še celó za 3 četrt leta bile dovršene po preteklem društvenem letu, kar niti odboru niti društvenikom ni bilo všeč; in b) zato, ker neodvisna tiskarnica bi Matici donášala tudi največo denarno korist, ker z nikomur ne bi imela deliti svojega zaslužka.

Ako ne bi sl. odbor pritrdil temu načinu, nasvetuje se drugi in potem tretji način.

Edina korist Maticna — in nič drugega — bilo je vodilo odseku. In ker odsek sme misliti, da tudi slavni odbor nima nikakoršnega drugega namena, nego pospeševati Maticno korist na vsako stran, zato mu prav živo priporoča svoj nasvet ter se nadja, da mu pritrdi slavni odbor tako soglasno, kakor je bil soglasno sklenil c. k. deželno vlado prositi privoljenja, da si Matica napravi tiskarnico“.

(Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Koliko so Dunajčanje lani pojedli in popili, kaže davek, ki ga je mesto plačalo za povžite reči; ta je znesel 10 milijonov in 266.531 gold., tako, da — brez vštete kave, soli, čaja in tobaka — je na vsacega človeka od 600.000 prebivalcev prišlo kakih 17 gold. na leto vžitinskega davka.*

Vina so popili 446.388 veder, piva 1 milijon in 205.715 veder, volov in krav so pojedli 93.273, telet 136.681, ovác, koštrunov, jagnet 97.463, prešičev 162.190, kureline 1 milijon in 925.936, divjačine 200.000, rib frišnih in nasoljenih 10.601 cent., morskih rib 9982 cent., klobas in salamij 138.720 centov, zelenjave 47.237 centov, moke 1 milijon in 481.246 centov, sočivja 507.963 centov, sadja frišnega, orehov in kostanja 353.090 centov, surovega masla in druge masti 43.127 centov, sira 25.786 centov, sala 7726 centov, jaje 46 milijonov in 967.400, drv 102.343 sežnje, premoga 4 milijone in 594.033 centov. Pripeljalo se je tudi v mesto 113 milijonov 733.000 opék (ceglov), 24.937 škrlí, 55.301 centov apna, 138.523 gipsa, 290.289 vóz peska itd. Če eno samo mesto toliko potrebuje, je pač očitno, koliko je pridelka treba, da ima le eno samo mesto zadosti.

* *Dolgost vseh železnic našega cesarstva znaša danes 1620 milj; mi pravimo: danes, kajti vsak mesec skoro se odpirajo nove železnice. Na vseh teh železnicah se je (ne vštete Požunsko-Trnovske, ki še ni naznanila svojega gibanja) pretekli mesec junij peljalo 3 milijone in 76.591 ljudi, blaga pa 41 milijonov in 209.164 centov. Dohodki so znesli 13 milijonov in 219.626 gold., po takem za 670.542 gold. več memo lani v tem mesecu. Ta večí dohodek pa izvira od več železnic, ki so se odprle v tem času.*

* *V Belgradu bode 22. dne prihodnjega meseca velika svečanost: dozda namestno vladarstvo odstopi in polnoletni knez srbski Milan vzame vladarstvo v svoje roke. Povabljeni so k udeležtvu te svečanosti tudi gostje avstrijskih mest. Namestno vladarstvo je svojo nalogo častno rešilo, čeravno je njegovo stališče težavno bilo v borbi z radikalno in liberalno stranko. Z bistrim očesom je brž našlo pravo pot, ki jo je kazala večina narodova, držeča se onega zmerne napredka, ki le po dobrem prevdanku novo stavi na mesto starega, ne prezira narodovega čutja in ne buta z glavo skozi zid. Pošteno v vsem svojem djanji se je na čelo postavilo narodovi večini in popolno njeno zaupanje si pridobilo,*

tako pa tudi pot lahkega vladanja ogladilo mlademu knezu, ki bode krmilo v svoje roke vzel, opirajoče se na ljubézen in zaupanje velike večine srbskega naroda, a tudi na prijateljstvo vseh vnanjih vlad. Gotovo mu tega ne zaveda nihče razen — oholih magjarskih politikov.

* *Letina, kar se tiče žita, se more srednje dobra imenovati po poročilih iz Ogerskega, Moldave in Vlahije, Angleškega in severnega Nemškega. Na Ogerskem se je pšenica bolje obnesla kakor lani, rž je lepa, ječmen pa za 3—4 funte loži (vagán tehta komaj 72 funtov) v najbolji županiji; ovsa bode veliko, zato cena staremu pada; koruza stoji izvrstno. Na Laškem so pšenice malo pridelali, pa tudi je lahka.*

* *Čbelarstvo v Bukovini povzdigniti, daje kmetijska družba Črnoviška iz državne subvencije štipendije učiteljem, kateri gredó h kakemu čbelorejcu učiti se čbeloreje.*

Dopisi.

Iz Ruskega 16/11. julija. — *η* — Znani ruski romano-
graf (ako se more tako imenovati) Ivan Turgenev je izdal pred nekimi meseci sopet dimasti poluroman, iz kterega je vidno to, da starčeka dušne moči zapuščajo. Oder si je pisatelj zbil iz nemških desk, tragi-komično trupo pa sestavil iz ruskih turistov, laških premetencev in francoskih mamzeljek. Na njegovem Rusu ni pičice zdrave, a se tudi ozdraviti ne dá. Ko so ga v Renu in Seni do niti razmočili, se vrne za peč v Petrograd; a čez trideset let se mu tukaj začne zdehati po starih časih, ko je radodarnim hvaležno poljuboval ročico za grozdček. Hajdi na zapad! — na zelenih bregovih sinjega Rena svoje golobičice ne najde, pri modri Seni pa izvé, da je vže davno davno zletela proti Ameriki. Nu, golobček, za njo na morje! — tam jo je doletel, če ga ni burja zadržala.

Ta ričet v zlati posodi se je skuhal, kakor „Dim“, z namenom, Rusom oči odpirati. Turgenev je vže pred mnogo leti zapustil svojo domovino ter živi vedno tam na zelenih bregovih sinjega Rena.

S tistega časa se je v Rusiji mnogo mnogo spremenilo, zato njegovo risanje ruskega bitja ni več točno in verno; on mnogo trdi, česar ni, mnogo pa odrekuje, kar je. Posebno veselje ima mož „slavjanofile“ oblačiti v plašč Homerovega Tersita, ako mu ni mogoče, navesti jim še huje razcapanega. On sploh ruskih „slavjanofilov“ videti ne more, ker jih ne pozna; čital je menda v Tollovem slovarji abotno nesmisel, da slavjanofili ne priznavajo preobrazovanja ruske države in da vidijo ideal ruskega ustrojstva v dopetrovskoj Rusiji. Le iz tega more izvirati njegovo sovraštvo do „slavjanofilov“. On si jih misli neko malo tropico zabitih sovražnikov vsacega svobodnega gibanja in resničnega napredka, nevednežev brez vse npravstvenosti, fanatičnih ustnežev, ki spodobnosti po imenu ne poznajo, surovih tiranov in slepo orodje tiranstva — skoraj to, kar nemškutarji in poredni Nemci pod panslavisti, in povidimomu slovenski „liberalci“ pod narodnimi „mračnjaki“ razumevajo. Ista pesem povsod, — a to je pomota. Slavjanofili, vsaj v Rusiji, so duša in telo naroda; jaz do sedaj še nisem našel razločka med narodnjaki in slavjanofili. V Rusiji konstitucije ni; odmev javnega mnjenja je žurnalistika, vsacemu je svobodno podpisati se in čitati časopis, kakoršen hoče, in vendar se drže le narodni, ali, kakor jih zmerjajo, „slavjanofilske“ časopisi; liberalci imajo razen par obskurnih lističev edine „Sank-Peterburgskija Vedomosti“, in še te morajo od vseh vetrov sveta podporo prejemati, da životarijo ter kričé po neki lažnjivi svobodi, po neki sanjarski omiki in vednosti, ktere same

opredeliti ne znajo. Komu se ima ruski narod toliko zahvaliti za vse dosedanje preobrazovanje, za ves napredek, kolikor Moskovskim „Vedomostjam“? Kdo si ne prestando toliko prizadeva, v Rusiji vpeljati vse odrasle vednosti, narod povzdigniti na višo stopinjo omike, priboriti mu, kolikor mogoče prave svobode, kolikor gospoda Katkov in Leontjev? Kdo je, na primer, oče šolskega gimnazijalnega in realnega ustava, ki so ga letos vendar vpeljali, vkljub vsej nihilistično-liberalni lažnjivosti in zlobi? Al liberalnih krikunov brleča lešerbica se ne more videti nego v mraku; to je za česar delj morajo delavce naroda in narod sam obkidati z gnjusnostjo opravljive klevete, to rodi pamflete od opiuma prijaznih poetov.

O Poljakihi Turgenjev molči, Čeha slika pa hudiča z vilami ali pa lačnega tigra. Druga slavjanska plemena so mu to, kar Bečkerè in Samojedi.

Pri vsem tem se povesti Turgenjeva prav prijetno čitajo (razen omenjene poslednje). Jezik njegov je prekrasen, vendar teže razumljiv, kakor drugih ruskih velikih pisateljev; svrh tega, kdor hoče čitati njegova poslednja dela, posebno 6. in 8. tom, skoraj bi rekel, neobhodimo mu je znanje francoskega jezika. Rusi so na Turgenjeva ponosni kot avtora prve polovine njegovih „sočinjenj“; tukaj on kaže rusko življenje, kakoršno je res bilo. Karaktere on slika reliefno; čitatelj, tako rekoč, dušo in telo vsake osebe vidi. Izpeljava povesti je čisto naravna, nikakoršni „deus ex machina“, nikakoršna neverjetnost se ne nahaja. Čitatelj položi knjigo iz rok z zadovoljnostjo, tudi če se ne skladajo njegova prepričanja s pisateljevimi, tudi če je Tersit, kteremu kak liberalen Nestor prav pošteno nadrgne kožo.

(Dal. prih.)

Iz Čubra na Hrvaškem 17. julija. — Kakor so lju-
lika kod Vas na Slovenskem nemškutarji, tako so tu
pri nas magjaroni; zvonec med temi v Čubru pa nosi
bilježnik Neralić. Ne le da se je ostudnega „špi-
celjna“ skazal pri zadnjih izborih in vse, kar je čul
med narodnjaci govoriti, nesel magjaronom na uho, dela
tudi nemir, kedar dolazi v kako krčmo. Tako je bilo
tudi v nedeljo 14. dne t. m., ko je v krčmi magjaron-
skega privrženca hudo razsajati in poštene narodnjake
Čubarske sramotiti začel tako, da je velik hrup nastal
in so pandurji in drugi morali priti mir delat. Brž drugi
dan so razžaljeni narodnjaki tožbo vložili zoper njega.
Nadejati se moramo, da se pritožba pravično reši in da
„pijana muha“ ne bode več nadlegovala mirnih ljudi.

Iz okraja Volovskega v Istri. F. V. (Učiteljski okrajni
zbor; letina; pomanjkanje zdravnika.) 15. dne t. m. zbo-
rovali smo svetovni in duhovni učitelji v Kastvi iz ob-
širnega okraja Volovskega, na poziv kotarskega šol-
skega nadzornika gosp. plovana Andreja Šterk-a iz
Lovrane. Od leta 1867. ni bilo nikakega zborovanja,
toraj je bil res že skrajni čas za to. Došlo nas je 16
učiteljev in en katehet. Predsedoval je gosp. nadzornik
kotarski. Po dokončanem cerkvenem pravilu, ki se je
pričelo ob 9. uri dopoldne, zbrali smo se v krasni či-
talniški dvorani in začele so se razprave o naslednjih
treh važnih točkah: 1. kako bi se mogoče pomoči, da
deca kod nas marljivejše hodijo v šolo? — 2. kako
ima se vzdržavati red v učilnici? — 3. in kako bi se
mogli z boljim uspehom predavati različni predmeti na
korist deci, pak tudi učitelju? — Pomenkovali smo se
blizu do 2. ure popoldne; razprave bile so temeljite pa
živahne, in reči smem, da ne bodo brez koristi za šol-
stvo naše. — Po zborovanju je bil skupni obed; dobro
obedovanje sladili so lepi govori, za kojimi so sledile
mnogovrstne napitnice in lepo ubrane pesmi. Jako živo
bilo je veselje. Stroški potovanja se jim iz c. kr. dav-
karije vračajo. — V veselji svojem pa tudi nismo po-

zabili revnih Čehov, kojim je povodenj silno škodo
včinila; zložili smo jim na predlog gosp. Steidel-na,
srenjskega tajnika, mal darek, ki ga revni učitelji str-
peti morejo; kdor veliko nima, veliko dati ne more. —
Letina kaže se bolja, nego se je v začetku mislilo.
Vedno imamo dosti dežja; košnja je bila dobra, žito
lepo, krompirja lepega je obilo, a tudi že gnjilega.
Ljudje bolehajo malo za navadnimi „koščami“. Silna
potreba je, da nam vlada dá zdravnika v Podgrad,
mesto da sta dva v Volovskem. Al kakor gré eno, tako
gré drugo polževo pot!

Razdrto 23. julija. — Gosp. Petra Kozler-ja,
kteri je častni srenjčan Razdrški, je naša narodna pod-
nanoška čitalnica soglasno za častnega uda imenovala.
Ta spoštovanja vredni gospod je tudi našo srenjo med
ustanovnike pri Matici vpisal, za kar smo mu iz
srca hvaležni. Diploma, ktero smo mu poslali, se glasi
tako-le: „Slava velečenjenemu domoljubnemu gospodu
Petru Kozlerju, deželnemu poslancu! Davno vže ste,
slavni gospod, posvetili svoje delovanje naši deželi in
našemu narodu. Eden prvih ste stopili v kolo tistih iz-
vrstnjakov, kterih blagi namen je bil, rešiti naš narod
duševnega in gmotnega propada, in vspeh je očitiden.
Vsi Slovenci so Vam iz dna srca hvaležni, mi Razdr-
čani pa toliko bolj. Spoštovaje vse Vaše zasluge je
naša mlada čitalnica v seji 15. marca 1872. l. Vas so-
glasno imenovala častnega uda in hotela tako tudi
sebe počastiti. Bog Vas živi in nam hrani še mnogo let!“

V Razdrtem 29. junija 1872.

Hinko Kavčič, predsednik.

Bernard Dolenec,	Karol Kavčič,	Matevž Premrov,
podpredsednik.	odbornik.	odbornik.
Viktor Dolenec,	Janez Kavčič,	Tone Micheli,
tajnik.	knjižničar.	denarničar.

Presrečno hvalo izrekamo tudi g. Mate Žvanut-u iz
Trsta, kteri je daroval naši čitalnici 10 iztisov I. in II.
zvezka J. Stritarjevih sonetov. Odbor.

Kostanjevica 19. julija. *) (Visoki gost.) Veliko ve-
selje nam je došlo včeraj. Počastil nas je s svojim ob-
iskom nadvojvoda Albrecht, slavni zmagovalac pri
Kustoci na Laškem 1866. leta, ki se je pripeljal iz Mo-
krice z grofom Gustav Auerspergom in stopivši z voza
bil po vodstvu tukajšnjega g. kaplana od šolske mla-
dine in zbranega ljudstva živahno pozdravljen z gromo-
vitimi trikratnimi „živio“-klici; šolska mladež pa je med
bobnanjem in trobentanjem navdušeno zapela „cesarsko“.
Po prav prijaznem pogovoru tudi z gospodom duhov-
nikom in učiteljem se je svetli gospod obrnil proti
farni cerkvi, s ktere visocega zvonika ga je prijazno
pozdravljala velika zastava. Ginljivo pa je bilo videti
slavnega vojskovodjo prisedšega do velikega oltarja v
cerkvi pasti pred Najsvetejšim na kolena in pobožno
moliti. Iz cerkve prisedši popraševal je slavni gospod
po zgodovinskih ali starinskih spomenikih, zlasti cerk-
venih. Lepa farna cerkev, ki se gotovo sme šteti med
prve na Dolenskem, je, kakor je bilo očitno videti, vi-
socemu gostu srce prav zadovoljila. Spremljan od mno-
goštevilnega ljudstva do konca mestica, se potem od-
pelje proti Št. Jerneju. Le en glas veselja se je
čul potem med poštenimi Kostanjevičani, ktero jim je
napravilo zlasti ponižno obnašanje zmagonosnega c. kr.
vojskovodje. Da bi se bilo popred znalo za prihod nje-
gov, okinčali bi bili mestjani mestice svoje z zastavami
in zelenjem. — Zdaj pa še eno smešno, ali prav za prav
žalostno in neumno. Prijazno nadvojvodovo občenje z
duhovstvom, vzlasti pa še njegov obisk cerkve je ne-
ktere lahkoživne liberaluške dušice grozno speklo. Že
ko se je klečalnik velel v cerkvi pripraviti, so se bojé

*) Že v zadnjem listu „Novic“ omenjeno pismo.

oglaševali. „No! mislite, da bo princ v cerkev šel“ itd. Ko jih pa potem globoko ponižanje Njegove ces. visokosti pred svojim Bogom močno osramoti, so si — ne vem, ali da bi s tem sami sebe vsaj nekoliko če tudi goljufivo tolažili ali pa druge slepili — nekatere res milovanja vredne dušice liberalno brezverskega gnjezdica v svoji plitvi pameti, še več pa menda v res zaničljivi zlobnosti izmislili, da „nadvojvoda Albreht je duhoven, ki vsako leto po dvakrat mašuje; zato to njegovo vedenje proti duhovstvu in v cerkvi“. Ta glas je povsod počil po mestu brž tisti, posebno pa še drugi dan! Ali si morete misliti več zlobnosti in zagrizenosti do cerkve in poštenega krščanskega življenja? Še tako visoki gospod ni varen grdega obrekovanja in to v tem trenutku, ko mesto s svojo nazočnostjo poslavi! Hvala Bogu! da te baže ljudi je pri nas le prav mala pač silno drzna peščica, ki pa večidel povsod ostane na cedilu, odkar jo ljudstvo bolje pozna.

Iz Dolenskega 22. julija. — O prav zreli „historijci“ bi danes mogel „Novicam“ veliko pisati, da bi se bralci čudili neznanim sleparijam; al ker se ta stvar ravno zdaj razpravlja pri c. k. okrožni sodnji Novomeški, in kakor slišimo, prav na tanko in ostro postopa s prizadetimi zvijačniki, odložim nadrobni popis te „historijce“ do onega časa, da bode znana razsodba okrožne sodnije. Danes naj povem le to, da 13. dne u. m. so iz Kostanjevice prišli 3 ljudje (dva možaka in ena ženska) v Novomesto, rekši, da so — tudi po nasvetu c. k. okrajnega glavarja Krškega — namenjeni, pri viši sodnji pomoči iskati zato, ker je pri domači gosposki v Kostanjevici ne najdejo. Ker je predsednik Novomeške sodnije g. Grčar oster in natančen, se pričakovati more, da sleparija pride vsa na dan in se bode ostro kaznovalo tako goljufno zapeljevanje, ki je že mnogo nesrečnih ljudi naredilo v deželi in siromaštvo (proletariat) hudo množi. Kedar izid preiskave in razsodbe zvemo, povemo vso dogodbo bolj na drobno.

Iz Ljubljane. (V izredni odborovi seji družbe kmetijske) pod predsedstvom barona Wurzbacha je med drugim bilo sklenjeno to-le: Na poziv c. k. ministerstva za poljedelstvo, katero je kmetijski naši družbi obljubilo 1500 gold. iz državne podpore, je c. kr. deželna vlada Tržaška družbi poslala načrt ondotnega inženirja Šivica o napravi kalí za napajanje živine v taci krajih, kjer na pašnikih, planinah itd. nič vode ni; odbor je sklenil, ta načrt v presojo dati odborniku in tehniku g. Vičel-nu; — vabila družbe kmetijske dunajske: naj bi se tudi naša družba vdeležila skupne razstave molznih krav skozi 6 mesecev prihodnje leto na Dunaji, ne sprejeti je odbor z veliko večino sklenil zato, ker po dopisu dunajske družbe imajo se razstaviti krave samo iz virnega rodú (race), naše pa, čeravno nekatere za mleko prav dobre, pa so mešanica različnih rodov, ki nima stanovitnosti; — na vabilo c. kr. deželne vlade: naj družba kmetijska pošlje enega ali dva odbornika v posvet nove postave o sušenji in obdelovanji ljubljanskega močvirja (morasta), katero je vlada izdelala in jo namerava deželnemu zboru v obravnavo predložiti, je odbor za to poslanstvo izbral dr. Orla in Fr. Šolmajer-a; — ponudbo gospodarja Andr. Malavašiča v Butanjevi, da družbi prodá 5 mrjaščekov in 2 svinjici Sufolškega plemena, je odbor sprejel proti temu, da jih po poprejšnjem ogledu kupi meseca septembra; — prijazno ponudbo grofa Gustava Auersperga v Mokricah, da hoče družbi za skupno dunajsko razstavo poslati ondašnje lepe koruze, pšenice itd., pa tudi modél mnogohvaljene in priproste mašine za robkanje koruze, navadne v Mokricah, je odbor radostno sprejel. —

Služba diurnista v pisarnici družbe kmetijske z

25 gold. mesečne plače je izpraznjena; kdor je želi, naj prošnjo brž pošlje odboru in izkaže svojo zmožnost v lepi pisavi, pisarniški vednosti in poštenu obnaši.

— (Iz seje deželnega odbora 26. julija.) Na dopis c. kr. deželne vlade, da sklep deželnega zbora od 20. septembra 1871. leta zastran ločitve ravnateljstva zdravstvenih zadev deželne bolnišnice od oskrbnitstva ni zadobil najvišega potrjenja, se je sklenilo, da se pripravi o tej zadevi posebna predloga na prihodnji deželni zbor. — Na dopis deželnega šolskega sveta se je sklenilo, da se v proračun normalnega šolskega zaklada za leto 1873. postavi 100 gold. podpore za šolskega učitelja pri Cerkvu (v Strugah). — Od c. kr. deželne vlade je došel deželnemu odboru dopis, da je vôdna postava in postava o tem, kdo ima določevati, kedaj je zamemba zemljišč na prid kmetijstvu, v nemškem in slovenskem jeziku zadobila cesarjevo potrjenje.

— (Iz poslednje seje deželnega šolskega sveta.) Sklenjeno je bilo med drugim sledeče: Prošnja učiteljice Karoline Margreiter, naj se njeni privatni enorazredni dekliški šoli podeli pravica javne šole, se priporoča izročí ministerstvu nauka; — po razsodbi ravnateljstev preparandije, realke in gimnazije Lapajnetova „Geometrija“ ni za šolsko knjigo pripravna; deželni šolski svet je potem sklenil, jo priporočiti ljudskim šolam, da si jo kupijo za knjigarnice svoje; — krajnemu šolskemu svetu v Preski je bilo naloženo, naj učiteljevo plačo zboljša in potem razpiše službo; — odpis c. kr. ministerstva nauka, po katerem ono za navadno deželnemu šolskemu svetu prepušča razsodbo o razporu izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole, je bil na znanje vzet, in ravno tako odpis, da za prihodnje leto še ostanejo 4 paralelni razredi na gimnaziji ljubljanski; — ker se zidanje ljudske šole v Koprivniku na Kočevskem ne sme več odlašati, je bilo določeno, da se zidanje mora začeti aprila meseca 1873. leta in v 3 letih dovršiti; — zaradi zidanja nove šole v Borovnici je bil zaukazan predlog tehničnega načrta stavbenih stroškov; — prošnja krajnega šolskega sveta Vrhniškega za denarno podporo se mu je vrnila z dostavkom, naj predloži izkaz šolskega premoženja, katero na Vrhniku ne more revno biti; — vloga okrajnega šolskega sveta v Kranji se je zavrnila z ukazom, da se naprava dekliške šole nikakor ne sme še dalje odlašati; — prof. Globočniku se je za uk risanja na ljublj. pripravnici odločilo 200 gld., učitelju Govekarju na Igu pa 75 gold. za to, ker je poleg svojega učiteljstva še oskrboval drugo.

— (Šolsko leto) je tedaj končano. Pred nami leži mnogo šolskih poročil, o katerih morebiti omenimo kaj več drugi pot, vsakako pa iz „Jahresbericht der k. k. Lehrerbildungsanstalt zu Laibach“ o onem sestavku, ki temu poročilu na čelu stoji pod naslovom: „zur Lehrerfortbildung in Krain“, ki ga je spisal prof. vitez Leopold Gariboldi in o katerem je težko razsoditi: ali je nevednost večja ali hudobija, ki je roko peljala pisatelju. Da bi bil pisatelj tak pamflet spisal za „Tagblatt“, „Presse“ ali drug časnik tega duhá in si pripisarl par desetakov, no, bodi-si! vsaj smo vajeni sramotenja naše dežele; al da se to v šolskem poročilu pisari, kjer imajo le znanstvene razprave prostor imeti, zoper to moramo resno protestovati in svoje začudenje izreči, da ravnateljstvo ni videlo, kakošen monstrum je dalo s tem spiskom na svet! Več o tem tedaj drugi pot.

— (K svečanosti v Beligradu), ki se (glej današnjega lista stran 247.) prične 22. avgusta t. l. o proglasu polnoletnosti kneza srbskega Milana in nastopu vladarstva njegovega, je v Avstrijo-ogerski monarhiji od Beligraške občine poleg občine Dunajske, Peštanske,

Pražke, Zagrebške, Varaždinske, Sisaške, Kotorske, Dubrovniške itd. povabljeni tudi občina ljubljanska, naj bi poslala dva zastopnika k onej svečanosti. To vabilo je gotovo. Ali pa bode sedanji mestni odbor ljubljanski poslušal častno to vabilo, o tem dozdej ni še ne duha ne sluha. In vendar ogromna večina slovenskega naroda v Ljubljani zahtevati more, da se glavno mesto kranjske dežele pri omenjeni svečanosti ne sramoti s tem, da Ljubljana — ne bi bila zastopana! Čeravno vemo, da župan je vezan na sklepe občinskega zbora in da ni dvombe, da mestni odbor sedanji bode „ad acta“ položil prijazno beligradsko vabilo, ker se noben odbornik ne čuti Slovana in bi tudi noben odbornik sposoben ne bil zastopstvo tako v Beligradu sprejeti, vendar povzdignemo glas do mestnega župana gosp. Dežmana, naj — v spominu na njegovo nekdanjo navdušenost za „slavo Slovanom“ — obrne ves svoj vpliv do mestnega odbora na to, da se pošljeta dva narodna moža kot zastopnika ljubljanske občine v Beligrad, kajti — še enkrat povdarjamo — prijaznost bi se povračala z neprijaznostjo, ako bi se to ne zgodilo, in sramota bi se celi naši slovenski deželi nakopičila na glavo, ako bi Ljubljana ne bila zastopana. Vsak drug, ki bi šel brez vabila v Beligrad, bil bi le „nepovabljen gost“, in če tudi smo do živega prepričani, da naši bratje po krvi v jugu, ne bi ga, kakor pregovor pravi, „posadili za duri“, vendar ne bi imel „vestes nuptiales“. Zato, gospod župan, gledite, da se ne zgodi, kar bi po vsi deželi izbudilo pravično veliko nevoljo.

— (Profesorju bogoslovja dr. Čebašku) je Njegovo Veličanstvo podelilo naslov častnega kanonika.

— (Sprejem v Prago pomočnemu odboru) poslanega denarja, ki se je nabral v milodarni „besedi“, je župan Pražki z dopisom od 25. dne t. m. potrdil in ob enem pristrčno zahvalo izrekel čitalnici ljubljanski in dramatičnemu društvu, ki sta sodelovala pri tej besedi. Isto tako je s zahvalnim pismom potrdil že pred sprejem po „Novicah“ nabranega zneska v denarji in 100 kocev. Naj to vsi izvedo, ki so kaj darovali v blagi namen!

— (Gospodarji na Gorenskem in Notranjskem, ki se hočejo udeležiti razstave mlekarstva), ki bode letos na Dunaji, se vljudno vabijo, naj se podvizajo z oglašom svojim pri odborniku gosp. Jožefu Šeunig-u, kteremu je družba kmetijska izročila za našo deželo vse dotično opravilstvo, kajti zadnji čas je, da on poroča ministerstvu kmetijstva razstavnike sira ali kakega družega mlekarkega izdelka.

— (Gosp. J. Alešovec, vrednik „Brenčeljna“) se je podal na Dunaj, kjer ima 1. avgusta pred c. k. najvišjo sodnijo obravnavo o svoji pravični pritožbi, da so ga v znani pasji dogodbi krivega sodili taki porotniki, ki celó nič slovenskega jezika ne razumejo.

— (Pobirki iz časnikov.) „Slov. Nar.“ je pod naslovom „Noviška perfidija“ dopis „Novicam“ tako neotesano zanikaval, češ, da ni „S Primorskega“, da, kakor se pijancu še plot ogne, se tudi mi ognemo taki polemiki v srajčinih rokavih. Vsacega družega, ki bi „Novicam“ kaj tacega očital, bi povabili, naj pride rokopis pogledat, da vidi svojo neopravičeno obrekovanje; s pisarji „Slov. Nar.“ ne moremo imeti nobenega občestva, in moramo protestovati, da naši dopisniki ne bi imeli svobodne besede o onem „liberalstvu“, kterega „Novice“ kot socijalni strup prihorescirajo bodi-si v fraku, v surki ali talarji. — Po dopisu v vrlem „Wanderer“ smo zvedeli čudovite nerodnosti, ki so se godile unidan v Bledu, da veleccenjeni nadvojvoda Albrecht, povsod na Kranjskem sprejeman z veliko častjo, v Bledu ni bil

od nikogar pozdravljan in da še zajuterka ni dobil v Malnerjevi gostilnici! Telegram, ki je naznanil prihod nadvojvode, je obležal v telegrafovem uradu, in Malnerjeva gostilna ni bila v stanu, malega kosilca mu napraviti!! Tudi mi moramo protestovati zoper tako vedenje. Ne! ne! to niso naši ljudje, to so tujci, ki nečast delajo naši deželi! Bled še ni domêna Bismarkova, če tudi so o prihodu filharmonične družbe vihrale velikonemške zastave na hišah tujcev ali izneverjenih domačih. — Vredništvu „Laibacherice“ svetujemo, naj se poskrbi vsaj tacihi ljudji, ki mu „Slov. Nar.“ prav predstavljajo, da ne bo laži po nemškem svetu trosila, da „Matica“ je „rundweg“ odbila poslanstvo v — Beligrad. Osjek ni Beligrad.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Če je res, kar piše „Osten“, name-rava ministerstvo iz groba poklicati oni memorandum „manjšine ministerske“ od leta 1870., po kterem bi se, Gališki deželi, tudi Čehom vrgel kosček samostojnosti, če bi priznali decembersko ustavo in veljavo šolskih postav. Da pa se Čehi bodo lepo zahvalili za tak „milodar“, to je gotovo. — Presvitli naš cesar 1. avgusta nemškega cesarja, ki gre v toplice Gasteinske, sprejme v Salzburgu. Neki telegram pa celó naznanja, da cesar avstrijski in cesar ruski prideta 1. septembra v Berolin, in da Bismark dela na to, da se zopet oživi nekdanja „sveta alianca“.

Hrvaško. — Finančni odsek, kteremu je deželni zbor izročil pretres proračuna in stroškov v letu 1871. in za polovico leta 1872., bode izbrisal marsikaj, izbrisal je za leto 1872. celi razpoloživi tako imenovani „skrivni“ fond z 10.000 gold. „Naj nas ogerskega ministerstva predsednik zagotovi — je rekel Mirko Hrvat — da dobimo pošteno in domoljubno vladu, potem jej hočemo dovoliti tudi 20.000 gold., Vakanović-u ne damo vinarja!“ — Ko tedaj pridejo finančne zadeve v razpravo deželnemu zboru, bodo seje viharne. — Prevzvišeni škup Strosmajer je v soboto zopet prišel v Zagreb. — Mestno starešinstvo je v sobotni seji sklenilo, da pošlje dva zastopnika k svečanosti v Zagreb.

Česko. Iz Prage. — Na predlog dr. Zeithamer-ja je mestni zbor sklenil, zahtevati od vlade, da se vseučilišče v Pragi razdvoji v česko in nemško, obema narodoma ugodno. Vsa česka dežela pritrjuje temu.

Špansko. — Še se nič ne vé o tem: kdo tiči za tem, da se je unidan po življenji streglo kralju Amadeo. Nekteri celó sumijo, da je bilo vse to le nalašč narejeno.

Turško. — Sultan hudo boleha; mož ima mnogo bolezin na sebi in se mu časi tudi pamet meša.

Mehika. — Juarez — oni glasoviti predsednik ljudovlade mehikanske, ki je najbolj kriv bil smrti cesarja Maksa, je umrl.

Na pomoč nesrečnim Čehom.

Gosp. Jakob Gruden, župnik pri Beli Cerkvi 2 gold. 50 kr., farmani Bele cerkve 2 gold. 50 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 27. julija 1872.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 60. — banaške 7 fl. — — — turšice 4 fl. 40. — soršice 5 fl. 20. — rži 3 fl. 60. — ječmena 2 fl. 80. — prosa 4 fl. 20. — ajde 5 fl. 20. — ovsa 2 fl. 10. — Krompir 3 fl. —.